

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
Braşov, Str. Prondului Nr. 15.
Telefon 226.

Apare seara în fiecare zi de lucru.

Abonamentul:
Pe un an Lei 60
Pe 1/2 an „ 30
Pe 1/4 an „ 15
Pentru străinătate îndoit

Minorităţile!?

Organul oficial al guvernului, „Vitorul” publică într-unul din numerele recente clauzele tratatului cu Austria privitoare la drepturile minorităţilor.

Ceea ce revoltă simţitor pe orice român sânt însă datoriile majorităţii...

Nu găsim calificativ pentru atitudinea atât de vitregă a Conferinţei de Pace faţă de noi şi mai ales nu ne putem dumeri, cum şi de unde s'au putut inspira plenipotenţii statelor Aliate cari stau în fruntea civilizaţiei mondiale când au formulat asemenea condiţiuni ce vrea să ni-le impună nouă, aliaţii lor.

Ce rost au angajamentele unui învingător faţă de un învins, mai ales în chestiune de politică internă sau mai bine zis de gospodărie internă.

Austria în tot cazul ar putea pretinde un tratament condiţional pentru foştii ei supuşi, azi — minorităţi în părţile României Mari, convenite nouă de la Austria; dar ce rost are ea cu cei din fostul teritoriu ungar, rusesc şi mai ales cu minorităţi infime (a nu se citi... infame!) din vechiul Regat?

Dacă conferinţa... pardon!.. Austria vrea binele minorităţilor nu are dreptul să-l ceară şi mai ales să-l impună prin tratat, pentru că este învinsă şi nu a ştiut însăşi ea să dea drepturi majorităţilor cari le-a avut în provinciile româneşti de sub stăpânirea veche a ei.

Ne mai întrebăm dacă minorităţile acestea au delegaţi oficiali la conferinţă şi cari sânt? şi din partea cărui stat constituit sânt trimişi şi acreditaţi?...

Ştim că austriecii au, ungurii vor avea, sârbii, polonii, bulgarii au, iar Saşii şi cu svabii minorităţi istorice prin comitetele lor naţionale şi-au formulat pretenţiunile lor... de ce minorităţi mai poate fi vorba dar?!.. Am înţeles!.. după miros şi sunet!..

Intrebăm acum pe Onor. Conferinţă, ce fac Aliaţii cu paraziţii cari au făcut spionaj, au pactat cu inamicul în ţinuturile ocupate, au desertat din front, s'au sustras din serviciul frontului, s'au dat drept supuşii Ţărilor străine pentru a se sustrage serviciului militar şi au făcut milioane pe spinarea familiilor mobilizaţilor, pe când soldaţii naţiunilor istorice au luptat şi luptă pe front casă poată ei jefui în linişte punga soţilor, fraşilor şi părinţilor lor, soldaţi cari i-a apărat de progomuri; ce fac aliaţii cu cei cari au prostituat toate instituţiunile statelor şi-au înabuşit economia lor asemeni cu acei cari au aprins Europa şi conduc bandele de tâlhari bolşevici?!

Pot fi minorităţi istorice şi merită drepturi egale paraziţii lumei cari nu se pot arăta cu o operă lucrativă cât de mică, eşită din sudoarea frunţii şi truda corpului lor?!

Ce ar face aliaţii în Ţările lor cu nişte paraziţi cărora le oferi cetăţenia şi pe care nu au curajul să o ceară sau o refuză?

Ce merită asemeni oameni paraziţi, cărora le oferi o patrie şi nu se duc să se aşeze, căci tot-deauna au şipat că nu au patrie? Ori nu e rost acolo să se gheştuiască între ei şi apoi trebuie să se înhame la muncă.

După care principii? şi de unde emană ele?... că s'ar putea ca asemeni minusculităţi parazitare şi non-valori lucrative să aibă drepturi de control în state formate cu sângele şi munca popoarelor şi naţionalităţilor istorice şi cu constituţii din cele mai liberale.

Cum le-a plăcut aliaşilor condiţiile Austriei din ultimatul adresat în 1914 Serbiei?

Dacă aceste minorităţi? se simt cu drepturi—şi voesc să fie leali—de ce nu au curajul să trateze direct cu noi.

Să ştie aliaţii că poporul român nu va primi asemenea condiţiuni şi dacă se va încerca cine-va să ni-le impună, se poate de data asta poporul român să nu uite

şi nici nu va erza pe cel mai periculos duşman care vrea să ridice capul şi să isbească în sufletul culturii lui şi în demnitatea lui, şi căci va fi nevoie de sacrificii noi, pentru aliaşi suntem gata să le facem, dar au o socoteală. N'o să ne tăem singuri creanga de sub picioare.

Mai sântem ori-când gata să recunoaştem drepturi pentru minorităţi — cari de alt-fel le-am recunoscut prin adunările naţionale din teritoriile alipite — şi ne vom ţine de cuvânt, dar nu consimţim în ruptul capului la ştirbirea suveranităţii Statului român pe care ne-o dă dreptul nostru câştigat prin trecutul nostru istoric, prin calităţile superioare ale neamului nostru şi origina noastră latină şi mai presus de toate drept câştigat cu preţul vieţii şi vitejia ostaşului român care a luptat şi pentru ei. Să nu confundăm însă sunt minorităţi şi minorităţi?!

La muncă grea şi cinstită şi apoi cu curaj şi cu loialitate la drepturi de cetăţenie cari li s'a acordat şi cari aduc implicit conform pactului nostru fundamental, libertate, egalitate şi fraternitate, fără a fi nevoie să întinzi mâna după paravan pentru cerşit protecţiune şi fonduri, alt-fel cu nici un preţ şi în nici un chip nu primim umiltea.

Olteanu.

Convocare

Comitetul central electoral mi-a dat mandatul, să reorganizez partidul nostru naţional, român, în judeţul Treiscaune.

Pentru acest scop invit pe toţi bărbaţii înscrişi în listele electorale din toate comunele acestui judeţ, să se adune imediat într-o sală potrivită din comunele lor şi:

1. Să se constituie alegându-şi president, un secretar şi un casar.
2. Să dreseze un proces verbal despre constituire.
- 3 Toţi trei delegaţii oficiali să se prezinte negreşi în ziua de Joi 4 Septembrie, ora 10 a. m. în oraşul de reşedinţă. Sf. Gheorghe, în sala festivă a judeţului aducând cu sine toate procesele verbale amintite.

Această conferinţă confidenţială va săvârşi organizarea partidului şi în circumscripţiile electorale şi în întreg judeţul pe baza principiilor, cari le-a primit conferinţa partidului nostru naţional, român, ținută în Sibiu în ziua de 10 Aug. 1919.

Sf. Gheorghe, în 25 August 1919.

Dr. Vasile Saftu

APEL

Sunteam exploataţi în modul cel mai neomenos de către specula, care din zi în zi devine tot mai neruşinată; autorităţile ne-au lăsat în grija sorţii dându-ne pradă samsarilor şi spoliatorilor fără de suflet; în aceste împrejurări fiecare om se gândeşte cu groază la iarna, care va mări încă mizeria insuportabilă de astăzi.

Având în vedere consideraţiile de mai sus, rugăm pe toţi funcţionarii şi leguţii, cei mai crud loviţi dintre toate straturile societăţii, să participe la consfătuirea, ce se va ţinea Marţi la orele 4 p. m. în localul liceului român.

Liga consumatorilor a avut rezultate îmbucurătoare în alte centre din România. Dacă vom fi solidari şi energici, acţiunea noastră nu va întârzia să şi arate roadele şi aici.

Braşov la 1 Sept 1919.

Dr. Romul Oltean
Dr. Iuliu Moldovan
judecători de tribunal.

I-am uitat?

Războiul — care dacă re-a costat jertfe materiale şi morale, ne-a realizat şi cel mai strălucit ideal pe care l'au vădit vrăodată strămoşii noştri — a împrăştiat norocadele pământului în cele patru părţi ale lumii, vânturându-le ca pe-o pleavă netrebnică. Ani de-arându-l nu s'au văzut părinţi cu copii, fraţi cu fraţi. Mulţi şi-au luat nădejdea unui de alţii. S'au dat leurgării pentru păcate de-o sută şi de-o mie de ori ispăşite — şi sărindere pentru cei vii, căci vor fi mulţi de aceia, cari vor învia, — din deşertări adânci, nebănuite!..

Dar a venit pacea, ori armistiţiul — zică-i cine cum va vrea, căci nici unul n'are dreptate — şi cei risipiţi au început a se aduna din toate părţile, aducând cu ei bucuria revederii.

Oceanele întinse şi mările adânci se vor fi cutremurat de chibulele delirante ale celorce se întorceau acasă. Inconunaţi cu aurola celei mai măreţe victorii, pentru care au trebuit să îndure atât amar de suferinţe — pe front, ca şi'n tînsoare.

Ni s'au întors fraţii rătaşii din toate ţările duşmane şi aliate. E paradoxală constatarea, dar şi'n această privinţă a fost ceva tragic în situaţia noastră: am avut oţizonieri în ţările duşmane ca şi'n cele Aliaşilor noştri.

Totuşi, bucuria noastră nu ne este deplină.

Risipiţi prin stepile Siberiei îngheţate, ori concentraţi în lagăre de voluntari, zeci de mii de fraţi de-ai noştri îndură încă năcazul şi mizeriile străinătăţii, fără sprijin, fără mângăiere şi fără perspectivă unei vii berării apropiate.

Si cât de crud e dorul de casă... Insufleteţii de fierul unui ideal pe care-l întreprăiug, departe, chiar şi prin cea mai deasă negură a vremilor, s'au adunat sub cutele fermecătoare ale steagului românesc — simbolul nădejţilor sfinte... şi-au căutat ţara luptând pe Don alături de Cazaci, pe Volga cu Ceho-Slovaci, ca şi aurea, pe nenumeratele fronturi ale Siberiei blăstămate. Străduinţe bizare, pe cari, în trecut fie zis, parlamentul păcii dela Bucureşti a avut cinismul să le zeflemiseze!..

Niciodată nu s'au astâmpărat oţizonarii; aceştia niciodată n'au încetat a crede. În slujba acestei credinţe sfinte şi-au pus toată puterea, sufletului lor mare.

Imprejurări vitrege li s'au pus deacurmeziul drumului lor, şi neavând cine să-i ajute — astăzi sunt exilaţii unei sorţi vrăjmaşe pe care puterile unor muritori, nu-s în stare să o învingă.

Mă gândesc la ei cu inima sfăşiată de durere.

De ce mai suntem vrednici, dacă tragicul zguduitor al acestei situaţii nu ne mai mişcă? Ni s'au impietrit sufletele d'atăea năcazurii ce-au dat peste noi. Fieşte! Dar nu ne gândim, c'odată vor veni toţi, chiar dacă va trebui să sfărme şi o porţie iadului pentru a-şi face drum în spre casă? Şi-atunci?

E aici o răspântie a moralităţii omeleşti, la care trebuie să se oprească puţin conştiinţa noastră.

Avem să organizăm o Ţară nouă. Unde ni-s oamenii? În lume. Şi ni-u adună nimic!..

S'a vorbit în primăvară de-o misiune a D-lui Nişescu la Paris, în această chestiune. Nu cunoaştem rezultatele ei.

În orice caz, e vremea să se pună din nou problema prizonierilor noştri din Sineria. Cel puţin ca să se ştie: e vina nepăsării noastre sau a altora.

Neculce.

Reprezentanţii Irlandei vor fi ascultaţi

Paris. Din New-York se anunţă că sângeroasa răcoala a naţionaliştilor irlandezi şi declaraţiunile lui Valera, pe cari le-a făcut în această chestiune, au avut rezultatul, că comisiunea afacerilor externe a senatului american a luat hotărârea de a asculta şi pe reprezentanţii Irlandei, cari n-au fost admisi la Conferinţa de pace din Versailles.

Bande bulgare au distrus podul dela Vranjo

Bucureşti. Din Salonic se anunţă, că bande de bulgari au distrus podul de c. le ferată dela Vranjo, intrerupând astfel circulaţia între Belgrad şi Salonic. Guvernul sârb a ordonat facerea unei anhetre, trimiţând Conferinţei de pace un memoriu, în care dovedeşte că atentatul a fost săvârşit de bulgari. Lucrările de reparare au început, aşa că circulaţia va fi în curând reluată.

Noua situaţie internaţională — creiată de conferinţa păcii.

State mari. — State mari neutre şi mici independente. — State mici aliate (vasale) şi State învinse.

Deşi nu s'au isprăvit dezbaterile şi nu s'au luat hotărâri definitive la Conferinţa din Paris, vom putea totuşi după lucrările executate până în prezent şi după intenţiile manifestate de membrii Areopagului, să desprindem viitoarea aşezare internaţională — la care lucrează de opt ani plenipotenţii popoarelor. Vom putea să ne dăm seamă de acest început de orânduire, după procedura de până acum a Conferinţei, după preliminariile încheiate şi după rapoartele comisiunilor şi subcomisiunilor dresate până în prezent.

Lăzând la o parte pro edera Conferinţei şi dreptul pe care l'a arogat numai pentru cei Mari de-a fi admisi în toate comisiunile şi de a lua singuri hotărâri care privesc şi pe cei mici fără a fi consultaţi, ne vom orienta numai după ce va rămâne sau se caudă să rămână statornic după încheierea păcii. În adevăr, Conferinţa stabileşte o înfrângătoare ierarhie pentru statele Europei. Făcându-se scocul unor anumite interese financiare care n'au întârziat de a fi demascate şi a unor anumite interese politice care nu privesc pe nici unu din statele oficiale reprezentate la Conferinţă, ea a făcut din statele Europei mai multe categorii. Nu ne legăm de diferenţierea pe care trebuia să o facă între popoarele învinse, diferenţiere îndreptăţită şi necesară, fiindcă nu se putea cu cei mari să se provocasem războiul, aducând ruine Europei şi pierderea atâtor milioane de oameni, să nu suferă consecinţele faptei lor, reparând pierderile şi stricăciunile cauzate de ei şi deci să li se impună un regim de garanţie pentru executarea clauzelor şi sarcinilor impuse, precum şi pentru evitarea unei viitoare agresiuni. Acesta este un lucru destul de evident prin el însuşi pentru a mai stărui asupra lui.

Bizară este deosebirea pe care Conferinţa a făcut-o între Aliaşi înşişi, împărţindu-i în două categorii: puteri mari şi puteri mici, cele dinăi cu drepturi nelimitate, cele de-al doilea cu drepturi mărginite.

Această deosebire pe care a făcut-o Conferinţa e bizară, fiindcă dacă până în prezent statele mici, deşi cu o independenţă recunoscută şi garantată — erau totuşi supuse influenţelor celor mari, înţelegem acum care va fi viitoarea situaţie a statelor mici când ele sunt supuse unor obligaţii pe care înşile le semnează, fie aceste obligaţiuni chiar faţă de Aliaşi. Fără să judecăm din punctul de vedere al contingenţelor şi al oportunităţii, trebuie să avem de sigur puţin spirit de prevedere. Noi nu ştim viitoarele guvernare aliate ce se vor purta la cămaşă fierdă şi deci nu cunoaştem interpretările ce le vor da obligaţiunilor pe care noi înşile le-am semnat. Apoi situaţia creată statelor mici prin clauza minoritaşilor le expune la o

continuă nesiguranţă înăuntru, provocată de elementele străine care vor gravita mereu spre sediul Ligei Naţiunilor cu tot soiul de reclame şi mirciuni.

Afară de aceasta în noţiunea „State mici” nu sunt cuprinse toate statele mici din Europa, ci numai acele care au luptat alături de Aliaşi. Deci vom avea state mici cu drepturi limitate, semnate ale tratatului din Versailles şi statele care în timpul războiului au stat neutre, rămânând în aceeaşi situaţie de mai înainte, cu drepturi depline, cu independenţa şi suveranitatea neatinse.

De aci naşte anomalia pe care se pare că Conferinţa n'o observe sau nu vrea să o observe. Şi aceasta iese cu atât mai mult în evidenţă cu cât se deschid tot mai largi căile democraţiei şi curentele de libertate au răsbătut în masele poporului. Pe de o parte Marile Puteri au renunţat de a se amesteca în afacerile interne unde fecul revoluţiei distruge orice rămăşiţe de civilizaţie şi unde spiritul de ordine şi de dreptate îi obligă să intervie, iar pe de altă parte caută să reglementeze drepturile unor minorităţi cărora li s'au dat cele mai largi libertăţi şi cele mai depine garanţii în statele în care ordinea este desăvârşită şi respectarea obligaţiunilor lucie constituie primordiala datorie.

Aceasta este îngheţarea pe care stabileşte azi Conferinţa dela Versailles: State mari cu puteri nelimitate, Ţările neutre mari şi mici independente (vasale) asupra cărora apăsă greu obligaţiunile tratatului şi clauzele minoritaşilor, şi înfrâşişi popoarele învinse a căror acţiune este îngredită de tratatul de pace.

Astfel se prezintă viitoarea situaţie internaţională elaborată în şedinţele comisiunilor dela Paris şi Versailles şi nu înţelegem într-o cât se impacă cu spiritul de justiţie care nici odată n'a plutit mai mult asupra oamenilor şi n'a cucerit ca acum sufletele popoarelor. E hibridă? Şi cât va dura? Suat întrebări care vin fără se vrei înminte şi la care nu poţi da un răspuns imediat. Evenimentele se precipită aşa de vertiginoşi şi Conferinţa însăşi a confirmat hibriditatea unor măsuri ce le dădea drept definitive — asupra cărora însă a revenit dându-le imperiul pornit din o analiză nouă a situaţiilor judecate cu toată dreptatea şi imparţialitatea cuverită.

De acia am căutat să scoatem în evidenţă această anomalie pe care e pe cale să o comită Conferinţa păcii, cu nădejdea că ea totuşi va reveni, deoarece nu ne închipuim ca să nu poată vedea ea însăşi enorma nedreptate pe care o face.

22 August 1919 N. Bagdasar.

Demnitate

România a intrat în război alături de Aliaşi, nu ca să le arere cauza lor, ci cauza dreptăţii umane, şi aceasta a făcut-o cu toate jertfele, cu tot ce a putut storce din puterile ei, a luptat într-un război modern, numai cu baioneta la poeză, în vremuri de grea încercare pentru existenţa ei, dar n'a cedat teritoriul decât disputând cu îndârjire fiecare bucăciţă din trupul său, a reacţionat puternic cu sufletul, şi reuându-şi dreptul să facă stăpâna, nu prin voia altora, ci prin puterea conştiinţei sale, pe pământul care prin legitimitate istorică şi etnică, îi aparţinea de un mileniu. Ea n'a avut de luptat — asta a văzut-o mai târziu şi o vede mai ales acum — numai cu Unguri şi Bulgari, duşmanii feroce şi laşi care au atacat-o, ci cu toţi mărginaşii şi chiar cu toţi prietenii, astăzi magi împărtăşi de dreptate, şi tot prin puterea sa morală, li învinge ea printr-o mişcare a Proştii. Se va vedea mai târziu, când se vor iezi şuvoiele ce curg peste făgaşurile întinate ale societăţilor, că România, singură din lume, s'adovedit capabilă de a fi puterea formidabilă a centrului Europei, şi azi când ea îşi trage cu sângele curs în toate veacurile de suferinţă, brazda casei sale, ridică odată cu aceasta, şi o flămară nouă în inima lumii şi-o afirmă cu faciliţile ei: demnitatea sufletească. Cine nu o recunoaşte, este

silit şi acela, străşnind din dinţi, s'o admire. Am învăţat din acest război, şi din tot ce am suferit până acum, că trebuie cu îndârjire să ne revendicăm acest drept de a fi învins pe toţi duşmanii, cu sufletul nostru. Mai sânt popoare vitrege. Poate vor fi mai ceva ca noi, dar au încă ciucuri de tină pe hainele lor şi a ele sânt păcatele vechi, cari îndată ce vremurile se liniştesc, şi sdrênţele steagurilor se usucă de sânge, apar ciucurii slăbiciunii morale prinşi pe ele.

Zi de zi, după cum veac de veac, strămoşii noştri, spătari, logofeţi, Sfetnici şi arcaşi au căntărit fiecare bulgăre de pământ din Patrie şi l'au stropit cu valuri de sânge, nu crufam nici noi jertfa. Sânt câmpuri din ţara noastră unde zac zeci de mii de morţi de-ai noştri; ei au voit să lupte şi să moară pentru ţară, şi sânt măreţi, nespus de măreţi clipele când ne gândim la dânşii. La noi, fiecare cărare, fiecare pădure, fiecare apă, fiecare ogor sau paragină, îşi are morţii săi, cruce sale ce răsar albe sau înegrite din buruene, şi toate parcă sânt veşele; nu ne fac să plângem, ci ne înfig în inimă milă, omenie, demnitate. Cine ne-a cunoscut în zilele de restrişte, ne poate preţui mai mult. Atunci au eşit la suprafaţă marile virtuţi războinice ale opincailor, şi înţelepţuina strategică a generali-

lor, au fost ceasuri când da ar fi fost credință și la aliați ca și la noi, crăpau pământul în două și acoperam pe țipi dușmanii. Dar, am fost nevoiți să-i ucidem pas cu pas, spargându-le pețurile cu baioneta, și astăzi dorm unde n'au vi-sat niciodată, și frații lor, care se sfășie între dâșii pentru ideea sovietică, nu mai au timp să-și aducă aminte de ei. E josnică nerecunoștința lor, și cât de lim-pede ne dau dovadă că n'au suferit! După toate exemplele strălucite de vitejii, acum

ca și în toate veacurile trecutului, e destul de întemeiată afirmația, că noi, despre care Americanii nici n'au știut că existăm până n'a ajuns acolo faima Mărășeștilor și a Oituzului, am ridicat în înălțime lumii flamura demnității sufletești, și o vom apăra cu toate puterile noastre, ca să rămână generațiilor viitoare să ducă pe culmea măreșă a civilizației. Și acolo vom ști și noi să probăm o demnitate.

Const. As'minei.

Reforma agrară

— Textul proiectului decret-lege așa cum a fost modificat și primit de Marele Sfat național —

Art. 20.

Prețul terenurilor espropriate prin acest decret-lege s'efixează pe jugare catastrale pe categorii și calități de pământ. El se determină prin orice elemente de apreciere, ca: prețul de vânzare al pământului în localitate și vecinătate în anul 1913, prețul regional de arandare, evaluarea făcută de instituțiile de credit, venitul net la jumăr catastral, aprecierea asupra calității pământului dată de specialiști, impozitul fonciar și oricare alte date luate din ultimii cinci ani până la 1913. Socoteala se va face în Lei.

Unde în urma împrejurărilor speciale prețul de esproprie este astfel determinat ar fi fără proporție de mare sau mic, acolo se va putea schimba în mod corespunzător motivându-se temeinic. Prețul de esproprie a imobilelor menționate sub punct 1. c) art. 2 nu va întrece prețul normal, neluându-se în socotină caracterul specific al acestor imobile.

Art. 21

Proprietarul, sâtenii interesați, creditorii hipotecari, uzufructuanții și aceia cari au vreun alt drept real întabulat, apoi „Banca Agrară” au dreptul de a ataca cu recurs hotărârea comisiei județene privitoare la prețul de esproprie la Curtea de apel din Cluj. Recursul este a se înainta în termen de 15 zile dela înmanarea respective publicare în „Gazeta Oficială” a hotărârei comisiei județene. (Art. 22)

„Banca Agrară”, creditorii hipotecari, uzufructuanții și aceia cari au vreun alt drept real întabulat vor putea uza de recurs chiar și în cazul când proprietarul și sâtenii au căzut de acord asupra prețului.

Art. 22.

Toate hotărârile comisunilor județene se vor afișa la primăria comunei și la prefectura județului după publicarea verbală în ședință și se vor publica prin „Gazeta Oficială”.

Hotărârile privitoare la preț se vor imana numai proprietarului la sediul administrației moșiei.

Art. 23.

Curtea de apel va hotărâ — după ascultarea părților — în senat special. Ea va avea dreptul să ridice dovezile noi și să asculte experții — și la fața locului.

Convocare

Comitetul central electoral mia dat mandatul să reorganizez partidul nostru național român în județul Brașov.

După ce aici avem deja constituit clubul nostru politic județean învitat pe toți membrii lui din toate comunele acestui județ, preoți (dacă nu e preot, învățător sau alt intelectual) să chieime imediat într'osală potrivit din comuna lor pe toți bărbaii înșiși din listele electorale și:

- 1) Să se constituie alegându-și prezident, secretar și Casier.
- 2) să dreseze un proces verbal despre constituire.
- 3) Toți trei delegații oficioși să se prezinte negreșit în ziua de Vineri 5 Septembrie ora 2 p. m. în orașul de reședință Brașov în sala de ședințe a Consiliului comunal (la Sfat) aducând cu sine toate procesele verbale amintite.

Această conferință confidențială va săvârși organizarea partidului și în circumscripțiile electorale, pe baza principiilor, cari le-a primit conferința partidului nostru național român, înțută în Sibiu în ziua de 10 August 1919.

Brașov în 27 August 1919.

Dr. Vasile Saftu

Doctor D. M. Sgardelli
cu practică clinică dela facultățile din Viena și Berlin

foșt 8 ani la Sanatoriul Purkersdorf de consultațiuni pentru boale interne și nervoase dela 2½-4.
Strada Neagră Nr. 6.

Anunț Atelierul de tâmplărie cu în-stalațiuni de mașinărie Dr. Dozsoz Rudolf, prela orice lucrări aparținătoare acestei branșe. Brașov, Str. Petrișor Nr. 29. 1—2

Art. 24.

Intrucât părțile vor fi reprezentate de advocați înaintea oricărui for prevăzut de acest decret-lege, avocatul nu va putea reclama altă plată sau alte spese pentru lucrul prestat de el în cursul procedurii de esproprie și împărțire de pământ, decât ce i se va statori, după normele legilor de procedură civilă, dacă nu s'a făcut acord prealabil. Învoirile prealabile vor trebui însă încheiate înaintea judecătoria de ocol.

Art. 25.

Toate organele încredințate cu executarea reformei agrare vor fi obligate a solicita ajutorul judecătorilor de ocol și a tribunalelor, ca cărțile funduare să conștine cu posesiunea faptică și ca sătenii împărțășiți cu pământ să fie înscrșiți în cărțile funduare.

Art. 26.

Până la terminarea lucrărilor de esproprie și achitarea prețului de rescumpărare prin „Banca Agrară”, sâtenii întrași în folosință individuală, sau tovarășiiile înființate de bancă cu răspundere solidară, vor plăti băncii pentru folosință o arandă corespunzătoare, care în caz de controversă o va statori definitiv comisunea județeană.

Din ziua când proprietatea a fost declarată definitiv espropriată, proprietarul are drept la renta obligațiunilor de rescumpărare, pentru care — la caz — prețul moșiei nu ar fi fixat încă definitiv — va primi dela „Banca Agrară” un avans anual corespunzător învoit sau statorit față apel de comisunea județeană.

Art. 27.

Arandă se va socoti pe anul economic. Dacă tovarășia sau sătenii arandășiți nu vor plăti la timp, „Banca Agrară” își va încasa pretensiunea în baza extrasului din cărțile sale, pe cale administrativă.

Art. 28.

Pentru arături și semănături proprietarul va primi în numerar despăgubirea învoită, sau în caz de controversă statorită definitiv de comisunea județeană. (Art. 18, 27).

Rescumpărarea inventarului formează obiect de liberă învoială.

Dacă sătenii împărțășiți nu vor avea bani de ajuns să rescumpe inventarul învoit, banca va trebui să le crediteze.

Telegramme și știri

Situația în Azia mică neschimbată

Salonic. Din Constantinopo se anunță că situația în Azia mică nu a suferit încă nici o schimbare, cu tote că noul ministri turci și Suleiman Sedec pașa au luat toate măsurile militare posibile pentru înfrângerea trupelor revoluționare ale lui Mustafa Kemal pașa. Numărul aderenților lui Mustafa Kemal pașa crește din zi în zi și îndrăzneala lor nu mai cunoaște margini.

Americanii și ratificarea tratatului de pace cu Germania

Paris. Din New-York se anunță că Wilson nu este mulțumit cu hotărârile de până acum ale comisunii externe a senatului american. Wilson a declarat aderenții săi că pretinde ca senatul să ratifice tratatul de pace cu Germania fără de modificare și nu este dispus a admite nici un fel de compromis cu republicani în sensul de a modifica anumite puncte ale tratatului. Wilson a mai declarat că guvernul întreg este pătruns de acelaș punct de vedere. Aderenții lui au intenția să pornească în senat o puternică campanie pentru primirea tratatului de pace nemodificat.

Concurs

Devenind postul de substitut de secretar comunal din comuna Zalan, județul Treiscaune, vacant se deschide prin aceasta concurs și învitat pe reflectanți ca până în 15 Sept. 1919 să-și înainteze documentele referitoare calificația prescrisă în art. X. legea 1883 § 6 respective art. XX legea 1900 § 3 sau despre absolvirea cursului notarial prescris de Consiliul Dirigent împreună cu documentele care vor arăta ocupațiunea de până acum.

Datațiuni:

1 Salar fundamental	1400 k.
2 Quartir	100 k.
3 Adaus de scumpete, de caracter provizor	100 k.
4 Cvinevenale de 5 ani de câte 100 k.	
- Sfântul Gheorghe 20 Aug. 1919
Prim-pretorul plasei. Sepsi

Tineți-vă dărji!...

Journal de Geneve din 19 August publică următoarea declarație a profesorului George D. Heron făcută biroului român de presă!

România este admirabilă. Tineți-vă dărji. Nu vă lăsați intimidati. Dacă politica marilor puteri sunt contra voastră, aflați, că opinia publică a celor două lumi este întreagă cu voi. România a suferit mult și greu cu o răbdare admirabilă pentru cauza comună.

Suferise destul, a venit timpul să miște, și s'a pornit bine. Menținerea la putere a lui Bela Kun, era o rușine și un pericol pentru civilizația occidentală. Atăta timp cât a fost, era pericol ca bolșevicii unguri să nu facă junctiune cu cei din Rusia, pentru a mătura apoi Cehoslovacia și Austria și să pătrundă în Elveția și Italia.

Sub Bela Kun, Budapesta era o surșă de corupție. Bela Kun nu s'a menținut așa de mult de cât grație uneltirilor câtorva financiari. Civilizația trebuie să fie recunoscătoare României, pentru că a distrus acest centru. Nu este de cât o singură discordanță în aprobarea generală a atitudinii României. Vreau să vorbesc de o parte a presei italiene. Aceasta mă miră foarte mult și mă întisteează, deoarece din unirea acestor două popoare latine, Italia și România, depinde salvarea Europei și Asiei occidentale. Italia este citadela puternică a speranței și ordinii în mijlocul nebulniei și teroarei care pare că se întinde în lumea întreagă. România este păzitoarea porților Europei în spre Asia, și România este aceea care va trebui chemată pentru a dărma haosul Asiei occidentale și Europei orientale. Italia și România trebuia și trebuie să lucreze împreună, inspirate de un înalt fel comun în această oră extrem de periculoasă din istoria omenirii. Încă odată, tineți-vă dărji, dreptatea și oamenii bravi sunt cu voi.

Informațiuni

Schimbul de mărfuri între România și Cehoslovacia.

Se anunță din Praga: Acceptând guvernul român propunerea guvernului cehoslovac de-a face schimb de mărfuri între România și Cehoslovacia, a fost pornit alaltăieri de aci primul tren cehoslovac spre București.

Guvernul cehoslovac dorește ca raporturile comerciale cu România să fie din cele mai vii.

Anchetarea împotriva generalului Farret.

Din ordinul generalului Foch s'a început mai de acum câteva săptămâni o ancheta, care să cerceteze activitatea generalului de tristă amintire pentru noi români, Farret. Z-lele acestea un număr de doamne și comercianți din Timișoara au fost ascultați în această chestiune. Sediul comitetului de ancheta e la Chichindamare.

(Bănatul)

Chestia orașului Fiume.

Se anunță din New-York, că Wilson dorește ca orașul Fiume să fie cedat Italiei și portul să fie internaționalizat și pus sub controlul Ligii popoarelor.

Se crede că Italia și Jugoslavia vor primi compromisul american.

Bolșevicii s'au retras de pe Nistru.

În urma înfrângerii trupelor bolșeviste în Ucraina au fost retrase de pe Nistru grăzile roșii rusești, așa că granița românească dinspre Ucraina a fost liberată de presiunea inamică.

În cursul retragerii bolșevicii ruși au distrus documentele, cari ar fi putut da lămuriri asupra unor anumite legături, cari ar fi existat între ei și populațiunea.

Muncitorii cărții din Franța au hotărât să fie în cursul unei Septembrie un mare congres național.

Comitetul executiv al sindicatului a hotărât să fie primii în sindicatul muncitorilor cărții și gazetarii profesioniști.

Spirit pentru economii de pământ

Fiindcă unii economi de pământ și-au luat numai o parte din cantitatea de spirit convenită pentru înblăbit și sceracat, o nouă împărțire de spirit se va face săptămâna aceasta. Aderențele le face d. dr. Wilhelm Gaali, șeful biroului de dare (str. Argentinilor Nr. 5. etajul I. ușa Nr. 7) Prețul unui litru 50 coroane.

Spiritul nu este destinat numai pentru economii de pe teritoriul orașului, ci pentru toți economii de pământ din provincie și anume: Cristianul, Ghimbavul, Hălciuul, Bodul, Sântpetru și Săcelele, care are pământ sau în arandă în hotarul orașului.

Oficiul de alimentație orașenesc.

Rectificare.

— În darea de seamă din 15 August s'a spus în loc de d-nul Marcea secretar al Reuniunii femeilor din Schei, d-nul Percea, se face convenita rectificare.

Mulțămite.

La reuniunea femeilor rom. Brașov-Schei, pentru ridicarea „Monumentului eroilor”, s'au mai înscrși ca membri fondatori: Dna Maria Bărbier, din icidentul zilei onomastice; Dna Lenuța Orghidan, precum și Domniile: Andrei Găitan, Ioan Bucă și V. silie Bucă, solvind fiecare câte 100 cer.

Exprimăm și pe calea aceasta sincerile noastre mulțămite. Pentru comitet M. N. Bădișoi, cassieră. Elena I. Pricu, prezidentă.

Ultima oră.

Pacea cu Austria

Comunicarea oficială a tratatului va avea loc probabil Marțea viitoare Delegației austriace i-se acordă un termen pentru răspuns de 5 zile.

Lyon. Consiliul suprem al Aliaților, a cărui ședință fusese precedată de o ultimă întrunire a comitetului de coordonare, a terminat Sâmbătă examinarea tratatului, rectificat, de pace cu Austria, hotărându-se asupra unui anumit număr de chestii rămase în suspensie.

S-au fixat de asemenea și termenii scrisoarei de trimitere președintelui delegației austriace.

Ambele documente au fost imediat transmise imprimeriei naționale.

Comunicarea oficială a tratatului definitiv va fi făcută cancelarului Renner, probabil, Marțea viitoare.

O nouă notă trimisă guvernului român

Conținutul ei nu se cunoaște

București O nouă notă a fost trimisă de Conferința de pace, prin ministrul Franței la București, guvernului român. Conținutul ei nu se cunoaște încă, dar e aproape sigur, că ea e determinată de delegații americani la Conferință, cari cer ca România să respecte condițiile în discuție așa cum au fost formulate în prima notă.

Consiliul de miniștri de Sâmbătă seara nu a luat în discuție această ultimă notă, întrucât ea venise după finerea Consiliului de miniștri; s'au întrunit însă Duminecă la dl. Brătianu, fără să se știe încă ce hotărâri s'au luat.

Guvern de concentrare

D-nul T. Mihali și d-nul Iancu Flondor în audiență la regele

București. D-nul T. Mihali a fost primit ieri în audiență de rege.

Se pare că se fac sforțări pentru formarea unui guvern de concentrare.

După d-nul Mihali a fost primit în audiență d-nul Iancu Flondor.

Intrevederile marelui duce Nicolaevici cu reprezentanții guvernului rus.

I se va oferi tronul Rusiei de Vest

Berlin. Din Stockholm se anunță: Nicolae Nicolaevici a sosit la Stockholm, unde va avea întrevederi importante cu reprezentanții noului guvern al Rusiei de Vest.

Este vorba de a se utiliza autoritatea popularului mare duce, pentru de a provoca o mare mișcare pentru cucerirea Petrogradului.

E probabil, că guvernul Rusiei de vest va oferi lui Nicolaevici tronul, căutând să atragă prin aceasta pe partea lui populațiunea rurală, care este încă legată sufletește de sistemul imperialist.

Situația politică în Ungaria

Partidele politice și-au pus speranțele în guvernul român, dela care așteaptă salvarea Ungariei

Budapesta. În urma unor greșeli comise de reprezentanții puterilor aliate în Budapesta opinia publică maghiară a fost zăpăcită. Partidele politice maghiare au tendința de a satisface dorințele antantei, dar șefii partidelor nici nu mai pot pricepe, cari sunt scopurile reale, pe cari puterile Antantei le urmăresc în Ungaria. Astfel se explică conbirățiunile fantastice cari circula în Budapesta.

Linștea și muțămirea tuturor păturilor sociale, realizată de atitudinea foarte demnă plină de tact a comandamentului român, a fost turburată prin anumite combinațiuni politice și intrigi ascunse încercate în afară. Partidele democratice suferă foarte nenulțu nite din cauza sprijinului și preferințelor ce se acordă unor anumite cercuri de către reprezentanții puterilor înțelegerii. Aproximic na Budapestei a fost luată în mâni de comandantul trupelor române deoarece autoritățile maghiare s'au dovedite incapabile pentru acest serviciu. De 3 zile, de când, trupele române fac serviciul aprovizionării capitalei, se simte deja o mare ușurare.

Noul guvern Friedrich pare că încearcă să lucreze cu vechile mijloace și încearcă să suprime cu forța toate părerile potrivnice politice: sale. Friedrich tinde să asigure viața noului guvern din Ungaria prin severe măsuri polițienești.

Partidele politice din Budapesta cu deosebire ale democrației și-au pus speranțele în guvernul român, dela care așteaptă salvarea Ungariei prin instituirea unui guvern democrat. Democrații nutresc simpatia României și o privesc cu mare bunăvoință așteptând dela ea o politică înțeleaptă și înțelegătoare, care corespunde strălucitelor fapte de arme ale trupelor românești.

Declarațiunile primului ministru Friderich

Ungurii vor să trăiască în bună înțelegere cu România. Vitoarea Constituantă va decide forma de stat. Guvernul se bucură de încrederea majorității. Armata română merita toată lauda. Muncitorii vor fi reprezentați în Cabinet.

Budapesta. Trimisul special al agenției „Dacia” a fost primit alaltăieri, de primul ministru Ștefan Friedrich, în prelatul ministerului de război. Acesta a făcut următoarele importante declarațiuni asupra evenimentelor în Ungaria: *Vrem să trăim în cea mai bună înțelegere cu România;* fiind înconjurați de Slavi, suntem avizați unul la altul.

Constituanta are să decidă forma statului: monarhică sau republicană, cum și reformele agrare și electorale.

Constituanta va forma cabinetul, care va semna pacea; cabinetul este format numai de specialiști cari nu-au făcut politică activă nu au fost nici deputați. În guvern sunt reprezentate toate păturile, de aceea va urma calea mijlocie. Alegerile pentru constituanta se vor face la 20 Septembrie; pe care teritorii depinde de Aliați. Opinia publică este cu noi, avem alături țărâniimea.

Armata română, care era așteptată să a purtat excepțional de bine; s'vonurite puse în circulație pe seama armatei sunt absolut neînțemelte. Nu avem decât cuvinte de laudă fără nici o rezervă față de armata română.

Nu pot spune nimic asupra și uniunii cu România. Constituanta va decide, se va face plebiscit.

În cabinet vor fi luați conducătorii muncitorilor chiar din cauza aceasta suntem siliți să chemăm în cabinet dintre muncitori, cărora să le oferim portofolii; este inadmisibil însă ca muncitorimea să dicteze. Nu suntem reacționari, n'am permis programul și n'am lăsat să fie omorâți nici chiar dintre bolșevicii; teroarei albe nu i-am dat teren.

Guvernul este sigur că se bucură de simpatia și încrederea marelui majorității a poporului maghiar. În guvern este corespunzător reprezentat comerțul, industria mare, mică, clasa funcționarilor, agromonii și muncitorii.

Partidul socialdemocrat nu a întrebuințat influența spre a înfrânge bolșevis-

mul ci unii dintre conducătorii s-au supus teoriilor comuniste alții au fugit în străinătate părăsind pe muncitorii.

Cu toate acestea s-a asigurat muncitorilor rol important în politica viitoare și spre a nu se putea afirma că alegerile nu vor fi intradecisibile, rog aliații să institue o comisune specială de control, în care să fie și socialiștii.

Până la completa înlăturare a bolșevismului și până la instalarea tribunalelor și administrației și pregătirea alegerilor generale pentru adunarea națională maghiară, — rogă presa și România să ajute tendința de a restabili viața constituțională în Ungaria. (Agenția Dacia)

Censurat de Ioan Brotea

Aviz important

Extras din ordonanța Nr. 21. și 25. modificată a comandamentului trupelor din Transilvania. Vor fi considerate ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc, vor comuna, colportă, comenta în orice chip știri fie adevărate fie imaginare sau părerii relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de război.